

Dosarul nr. 3ra-1190/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, G. Dașchevici, V.Negru)

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Lisa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 05 aprilie 2018, Lisa Petru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea cererii, reclamantul a invocat că, la 02 mai 2017, a fost încadrat în grad accentuat de dizabilitate. La 05 mai 2017 a înaintat cerere către Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, cu privire la calcularea și stabilirea pensiei de dizabilitate.

Prin decizia nr. 4377 din 13 iunie 2017 a Casei teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni, i-a fost refuzat în calcularea și stabilirea pensiei de dizabilitate pe motivul neîndeplinirii condițiilor stagiului de cotizare de 15 ani în raport cu vârsta.

Aici, reclamantul a precizat că nu este valid argumentul Casei teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni precum că stagiul de cotizare în total constituie 11 ani și 1 lună, deoarece din înscrisurile prezentate se confirmă că acesta este mai mare cu 10 ani și 9 luni, incluzând perioada din 04 februarie 1988 până la data de 05 noiembrie 1998.

A punctat că Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni a indicat că perioadă de asigurare a reclamantului în economia națională a început cu data de 02 decembrie 1977 până la 03 februarie 1988, de 01 septembrie 2001 până la 30 septembrie 2001, de 19 mai 2015 până la 04 iunie 2015, de la 06 noiembrie 2015 până la 30 noiembrie 2015, de la 03 august 2016 până la 28 februarie 2017, de la 01 aprilie 2017 până la 30 aprilie 2017, însă

nu s-a luat în calcul perioada de activitate la Direcția specializată de montare și ajustare „Agroholod” din data de 04 februarie 1988 pînă la data de 05 noiembrie 1998.

Reclamantul a explicat că din înscrierile carnetului de muncă nr. 7 din 03 februarie 1988, nr. 8 din 04 februarie 1988, nr. 9 din 01 iulie 1988, nr. 10, nr. 11 din 01 decembrie 1992, nr. 12 din 01 iulie 1994 reiese că, de facto, a activat la Direcția specializată de montare și ajustare „Agroholod”, care a fost redenumită la diferite etape și prin urmare reorganizată în Societatea pe Acțiuni „Trigoservice”, fapt confirmat și prin răspunsul nr.05/01-18 din 18 septembrie 2017 al Agenției Servicii Publice.

Conform înscrierii din carnetul de muncă cu nr. 7 din 03 februarie 1988, se indică că a fost concediat de la „Молдсельхозмонтаж Пусконаладочное Управление” și transferat în ”СМНУ Агрохолод” în baza ordinului nr. 11 К din 03 februarie 1988. Iar în baza ordinului nr. 14-К din 05 februarie 1988, a fost încadrat în serviciu prin transfer de la „Молдсельхозмонтаж” în funcția de șofer de clasa I. Ulterior, potrivit înscrierii din carnetul de muncă nr. 9 din 01 iulie 1988 reiese că, în baza ordinului nr. 190 din 22 iunie 1988 ”СМНУ Агрохолод”, трест „Молдспецмотажналадка” a fost redenumit în ”СМНУ Агрохолод” РПСО Агропромонтаж”. Conform înscrierii din carnetul de muncă cu nr. 10 se atestă că, prin ordinul nr.131 din 30 iunie 1990 emis de ”РПСО Агропромонтаж”, ”СМНУ Агрохолод” a fost redenumit în ”СМНУ Агрофриго”.

Prin decizia de înregistrare a persoanei juridice nr. 10401591 din 04 decembrie 1992, ”СМБУ Агрофриго” s-a reorganizat în Societatea pe Acțiuni „Frigoservice”, ce se confirmă prin ștampila aplicată de societatea comercială în carnetul de muncă.

Ulterior, la 01 iulie 1994 a fost transferat, conform ordinului nr. 28-o-R, în funcția de șofer – vânzător în cadrul aceleiași entități Societatea pe Acțiuni „Frigoservice”, circumstanță ce se probează prin înscrierea nr. 12 din 01 iulie 1994 al carnetului de muncă.

În luna noiembrie 1998, a decis să se concedieze și respectiv s-a dus să depună cerere de demisie din funcția de șofer-vânzător, însă venind la sediul Societății pe Acțiuni „Frigoservice” nu a găsit administrația, dar pe teritoriu erau doar paznicii, care i-au comunicat că toată documentația întreprinderii a fost incendiată, iar printre acte a fost găsit carnetul său de muncă, care i-a fost înmânat de paznici fără să fi fost aplicată careva înscriere.

A specificat că, din conținutul înscrierii nr. 14 din 05 noiembrie 1998 al carnetului de muncă, reiese că a fost angajat la Societatea pe Acțiuni „Montajcom”, ceia ce direct demonstrează încetarea, de facto, a raporturilor de muncă cu Societatea pe Acțiuni ”Frigoservice”.

A menționat că, s-a adresat cu un șir de cereri la instituțiile de resort prin care a solicitat furnizarea informațiilor privind stagiul de cotizare la firma ”Agroholod”.

Respectiv, prin răspunsul nr. 4010 din 13 septembrie 2017 a Arhivei Naționale a Republicii Moldova, Direcția specializată de montare și ajustare ”Agroholod” (Societatea pe Acțiuni „Frigoservice”) nu a fost sursă de completare și careva documente nu au fost predate la păstrare motiv din care este imposibilă eliberarea certificatelor cu privire la stagiul de muncă și salariul reclamantului pentru perioada anilor 1988-1998.

Iar, la 18 septembrie 2017, Agenția Servicii Publice a comunicat că succesori al Direcției specializate de montare și ajustare „Agroholod” este Societatea pe Acțiuni ”Frigoservice”, cu sediul în mun. Chișinău, or. Sîngera, str. 31 august, 38, care la moment este în proces de lichidare.

Reclamantul a solicitat anularea răspunsului nr. L-249 din 28 februarie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare perioada de activitate a reclamantului, în cadrul întreprinderii "Agroholod" reorganizată în Societatea pe Acțiuni "Frigoservice" din 04 februarie 1988 pînă la 05 noiembrie 1998, cu stabilirea și calcularea pensiei de dizabilitate în conformitate cu legislația.

Prin hotărârea din 09 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Petru Lisa a fost admisă. S-a anulat răspunsul nr. L-249 din 28 februarie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a include în stagiul de cotizare perioada de activitate a reclamantului, în cadrul întreprinderii "Agroholod" reorganizată în Societatea pe Acțiuni "Frigoservice" din 04 februarie 1988 pînă la 05 noiembrie 1998, cu obligarea stabilirii și calculării pensiei de dizabilitate în conformitate cu legislația.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 15 februarie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel asupra hotărârii din 09 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 09 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Instanța de apel a conchis că argumentele expuse de Casa Națională de Asigurări Sociale în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

La 28 iulie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care ulterior la 10 noiembrie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei hotărâri noi privind respingerea cererii de chemare în judecată (f. d. 215-216, 224-227).

În motivarea cererii de recurs, recurenta și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe considerându-le neîntemeiate, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea actelor judecătorești inferioare și emiterea unei decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă, ca neîntemeiată.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acestora nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 06 iulie 2021, însă date privind notificarea dispozitivului deciziei nu există. Decizia motivată din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 11 octombrie 2021, fapt confirmat prin avizul poștal (f.d. 219).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 28 iulie 2021, iar recursul motivat la 10 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 05 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului Petru Lisa a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimatul nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca - Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu